

Dosarul nr. 1ra-1745/2022
1-17182329-01-1ra-28122022

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

05 decembrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție
Completul de judecată în componența:

Președinte – Talpă Boris

Judecători – Țurcan Anatolie, Daguța Sergiu, Eremciuc Ghenadie și Mânăscuță Igor

judecând, fără citarea părților recursul declarat de către acuzatorul de stat, procuror în Procuratura de circumscripție Chișinău – Plîngău Alexandru, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 octombrie 2022, în cauza penală privindu-i pe

Cambur Serghei xxxxx

și

Cumatrenco Iurie xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

1. Prima instanță: 21.07.2017-17.06.2019;
2. Instanța de apel: 17.01.2022-05.10.2022;
3. Instanța de recurs: 28.12.2022-05.12.2023.

CONSTATĂ :

1. Prin sentința Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani din 17 iunie 2019, Cambur Serghei a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.196 alin.(4) Cod penal cu eliberarea acestuia de răspundere penală în legătură cu expirarea termenului de atragere la răspundere penală.

Prin aceeași sentință, Cumatrenco Iuri, a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.196 alin.(4) Cod penal cu eliberarea acestuia de răspundere penală în legătură cu expirarea termenului de atragere la răspundere penală.

1.1. Pentru a pronunța sentința prima instanță a constatat că, Cambur Serghei pe parcursul lunii iulie 2008, împreună cu Cumatrenco Iurie, urmărind scopul cauzării de daune, prin înșelăciune și abuz de încredere, a bunurilor altei persoane, sub pretextul precum că este cunoscut cu factorii de decizie din cadrul Primăriei mun. Chișinău cu ajutorul căror ar fi obținut un proiect de construcție a unui bloc multietajat pentru

refugiații din stânga Nistrului, totodată prezentându-se ca fiind fondatorul SC „Vierii Plus” S.R.L. la care unul din obiectivele principale de activitate constituia construcția de clădiri și sau construcții inginerești, la convins pe cet. Colesnic Alexandru să-i transmită suma de 13 000 euro, echivalentul la 215 800 lei, în schimbul căreia se obliga să-i transmită o încăpere comercială cu suprafața de 74 m², în blocul locativ pe care îl va construi. În vederea realizării cu succes a scopului propus Cambur Serghei, la condus pe cet. Colesnic Alexandru la intersecția str. Albișoara cu Zaichin din mun. Chișinău unde chipurile urma să înceapă construcția blocului locativ, în realitate însă nu dispunea de careva proiecte, și toate acțiunile receptate doar pentru obținerea surselor financiare de la cet. Colesnic Alexandru, despre care din start era determinat să nu le restituie, deoarece după primirea banilor a plecat într-o direcție necunoscută, cauzând astfel părții vătămate o pagubă materială în proporții deosebit de mari.

Cumatrenco Iurie împreună și prin înțelegere prealabilă cu Cambur Serghei, urmărind scopul cauzării de daune prin înșelăciune și abuz de încredere a bunurilor altei persoane după un plan bine chibzuit, sub pretextul precum că este cunoscut cu factorii de decizie din cadrul Primăriei mun. Chișinău precum și din cadrul altor structuri de ca ajutorul căror fondatorul S.C. „VICRIL PLUS” SRL, Cambur Serghei ar fi obținut un proiect de construcție a unui bloc locativ multietajat pentru refugiații din stânga Nistrului, la convins pe cet. Colesnic Alexandru să-i transmită suma de 13 000 euro, echivalentul 215 800 lei, în schimbul unei încăperi comerciale cu suprafața de 74 m., în blocul locativ care va fi construit. În vederea realizării cu succes a scopului propus Cumatrenco Iurie l-a condus pe cet. Colesnic Alexandru la intersecția străzilor Albișoara cu Zaichin din Chișinău, unde i-a arătat o porțiune de teren pe suprafața căruia urma să înceapă construcția blocului locativ, în realitate însă nu dispunea de careva proiecte, și toate acțiunile sale au fost îndreptate doar pentru obținerea surselor financiare de la cet. Colesnic Alexandru, despre care din start era determinat să nu le restituie, deoarece după primirea banilor a plecat într-o direcție necunoscută cauzând astfel părții vătămate Colesnic Alexandru o pagubă materială în proporții deosebit de mari în sumă totală de 215 800 lei.

Prin acțiunile sale, Cambur Serghei și Cumatrenco Iurie au comis infracțiunea prevăzută la art.196 alin.(4) Cod penal - cauzarea de prejudiciu material prin înșelăciune și abuz de încredere, prin înțelegere prealabilă de un grup de persoane, în proporții deosebit de mari.

2. Sentința menționată a fost atacată cu *apel* de către procurorul în Procuratura mun. Chișinău, oficiul Centru, Cornîci Rodica, avocatul Efros Vasile în interesele inculpatului Cumatrenco Iurie, avocatul Culeac-Reul Natalia în interesele inculpatului Cambur Serghei și inculpatul Cambur Serghei.

2.1. Acuzarea a solicitat admiterea apelului, casarea integrală a sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Cumatrenco Iurie să fie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzută de art.190 alin.(4) Cod penal, și să-i fie aplicată o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 8 ani cu executarea pedepsei în penitenciar de tip

închis cu privarea de dreptul de a exercita activitate comercială, funcții de conducere din domeniul administrării întreprinderilor pe un termen de 3 ani.

În motivarea apelului acuzarea a indicat că:

- instanța nu a luat în considerare toate probele administrate în cumulul acestora și anume: recipisă din 28.07.2008 prin care Cambur Serghei se obligă să restituie suma de 13 000 euro lui Colesnic Alexandru până la 20.09.2008 și recipisa din 28.07.2008 prin care Cumatrenco Iurie se obligă în calitate de garant pentru datoria de 13 000 euro față de Colesnic Alexandru; discul CD-R cu descifrările telefonice între Colesnic Alexandru și Prohnițchii Iurii, care confirmă faptul că, Cambur Serghei nu are de unde și nici nu are dorință - să restituie datoria, precum și discuția dintre Colesnic Alexandru și Cambur Serghei; acordul de colaborare și propunerea de colaborare dintre „Vierii Plus” SRL și „Onur Construction” LTD; procesul verbal de confruntare dintre partea vătămată Colesnic și Cambur Serghei; extrasul CIS, încheierea executorului judecătoresc; răspunsul serviciului interpol, potrivit căruia compania „Onur Construction” LTD nu este înregistrată în fișierele Turciei; procesul verbal de ridicare și contractul de vânzare cumpărare, potrivit căruia - Cunașco Natalia a vândut lui Colesnic Alexandru 5 % din partea socială a SRL „Vierii Plus”; extrasul din registrul de stat a „Vicril Plus” SRL și certificatul CÎS nr.1 al părții sociale din 04.07.2008; procesul verbal al adunării generale a asociaților „Vierii Plus” SRL; confirmarea poliției de frontiera și răspunsul poliției judecătorești Botanica; încheierea executorului nr.2-203/08 din 28.01.2008 și încheierea de aplicare a măsurii preventive; răspunsul organului cadastral; titlu executoriu și hotărârea de încasare, contractul de antrepriză;

- instanța eronat a apreciat probele administrate în cadrul procesului penal, și incorect a calificat acțiunile acestora în coraport cu legislația penală în vigoare, stabilind prezenta elementelor componente prevăzute de art.196 alin.(4) Cod penal, în loc de elementele componente de infracțiune prevăzute de art.190 alin.(5) Cod penal.

2.2 Avocatul Efros Vasile a solicitat admiterea apelului, casarea sentinței, cu pronunțarea unei noi decizii prin care să se dispună, anularea ordonanțelor de recunoaștere a persoanei în calitate de bănuit din 24.09.2016 și de punere sub învinuire în privința cet. Cumatrenco Iurie, constatarea nulității rechizitoriului cu încetarea procesului penal în privința lui Cumatrenco Iurie în baza art.190 alin.(5) Cod penal, pe motiv că există circumstanțe care exclude sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală.

În motivarea apelului apărarea a indicat:

- în ședința preliminară a depus 2 cereri în interesele lui Cumatrenco Iurie, privind declararea nulității actelor și încetarea cauzei penale în privința lui Cumatrenco Iurie. Prin încheierea din 31 octombrie 2018 s-a dispus admiterea spre examinare a acestor cereri ca întemeiate, iar în sentință instanța nu s-a expus asupra cererilor formulate la etapa ședinței preliminare;

- la data de 03 martie 2016, a fost audiat în calitate de martor cet. Cumatrenco Iurie în lipsa unui avocat, cu încălcarea dreptului la apărare, de către ofițerul de urmărire penală i s-a dictat textul din procesul verbal asigurându-l că așa este normal și corect

din punct de vedere juridic. Interogarea în calitate de martor a persoanei față de care există anumite probe că a săvârșit o infracțiune se interzice;

- la data de 01.02.2016, Cambur Serghei a fost pus sub învinuire în baza art.190 alin.(5) Cod penal și ulterior la data de 10.08.2016, fiind audiat suplimentar făcându-se presiuni din partea procurorului învinuitul Cambur Serghei la sugestia procurorului, a declarat că, din banii primiți de la A. Colesnic, i-ar fi dat lui Cumatrenco Iurie 7 000 euro sub formă de împrumut, fără a întocmi careva recipise. Faptul că, s-au făcut presiuni din partea procurorului asupra lui Cambur Serghei o dovedește și cererea din 07.11.2016, prin care se dovedește nevinovăția lui Cumatrenco Iurie, cât și circumstanțele de caz impuse de a face asemenea învinuiri mincinoase în privința lui Cumatrenco Iurie;

- mai mult, Cambur Serghei este vorbitor de limba rusă, însă pe parcursul examinării la faza de urmărire penală nu a fost asistat de interpret, iar în instanța de judecată s-a constatat că, în lipsa interpretului, el a semnat mai multe acte conținutul cărora nu-l cunoaște deoarece nu posedă limba română, acest fapt se referă și la data de 10.08.2016, când a fost audiat suplimentar, iar declarațiile sale au servit temei ilegal de atragere la urmărire penală a lui Cumatrenco Iurie, în mod ilegal, în baza unui act lovit de nulitate, datorită lipsei interpretului;

- conform procesului verbal de audiere a martorului, Cumatrenco Iurie a fost avertizat pentru declarațiile mincinoase sau false depuse cu bună știință - conform art.312 Cod penal, însă în mod ilegal și subiectiv, contrar art.94 alin.(1) pct. 2) și 8), alin.(2) Cod de procedură penală, au fost luate de către organul de urmărire penală declarațiile învinuitului pentru al recunoaște în calitate de bănuit pe cauza dată pe Cumatrenco Iurie, or, potrivit art.66 alin.(4) Cod de procedură penală, învinuitul nu poartă răspundere pentru declarațiile sale;

- la materialele dosarului lipsește raportul în cazul depistării nemijlocit de către organul de urmărire penală a infracțiunii cu expunerea circumstanțelor depistate și dispunerea înregistrării infracțiunii, condiție obligatorie pentru a fi atras la răspundere penală cet. Cumatrenco Iurie în lipsa unei plângeri;

- deși, susține că se cunosc cu Cumatrenco Iurie, în plângerea sa, partea vătămată nu cere atragerea la răspundere penală a acestuia și astfel, potrivit art.art.262 alin.(1) pct. 4), 265 alin.(3) Cod de procedură penală, era obligatoriu ca organul de urmărire penală să întocmească un proces verbal cu privire la constatarea infracțiunii, ca act de sesizare a organelor de urmărire penală - conform art.262 Cod de procedură penală, ceia ce la dosar lipsește, or, potrivit art.274 alin.(2) Cod de procedură penală, acest fapt servește ca temei juridic, în lipsa unei plângeri de a porni și a începe urmărirea penală a unei persoane. Prin urmare, urmărirea penală în privința lui Cumatrenco Iurie este total ilegală;

- în ordonanța de punere sub învinuire a lui Cumatrenco Iurie, nu este arătată concret fapta imputată sub aspectul unei învinuiri precise, clare și previzibile, aceasta necorespunzând cerințelor legii, nu a fost stabilită concret data infracțiunii, nu există probe care justifică oportunitatea și temeinicia tragerii la răspundere penală, nu s-a constatat nici un caz care exclude urmărirea penală și nici nu sunt stabilite circumstanțe

ale laturii obiective a componentei de infracțiune, iar învinuirea nu este formulată cu maximă precizie și claritate, motiv care, potrivit art.251 alin.(2) Cod de procedură penală, atrage nulitatea actului procedural;

- din redacția dispozitivului ordonanțelor din 12 iunie 2015, 24.09.2016 și 09.11.2016, rezultă că, organul de urmărire penală, chiar din momentul pornirii urmăririi penale, i-a atribuit lui Cumatrenco Iurie statutul de bănuțit, deoarece a indicat concret încadrarea juridică a infracțiunii și că de această infracțiune este bănuțit Cumatrenco Iurie. Însă, contrar dispoziției art.63 alin.(1) Cod de procedură penală, fără respectarea termenului de 30 de zile, de la momentul sesizării sau autosesizării organului de urmărire penală sau a procurorului, până la emiterea ordonanței datată cu 24.09.2014, a fost recunoscut contrar legislației cet. Cumatrenco Iurie în calitate de bănuțit, termenul legal fiind depășit și procesul penal urmând a fi încetat;

- în rechizitoriu nu este arătată concret fapta imputată sub aspectul unei învinuiri precise, clare și previzibile, acestea necorespunzând cerințelor legii, nu a fost stabilită data infracțiunii, nu sunt redată conținutul articolului și urmările care au survenit, nu e indicat concret ce a încălcat și prin care probe este dovedită vinovăția lui Cumatrenco Iurie motiv pentru care potrivit art. 251 alin. (2) Cod de procedură penală, atrage nulitatea actului procedural, impunându-se soluția de încetare a procesului penal;

- învinuirea lui Cumatrenco Iurie, precum că ultimul ar fi dobândit ilicit bunurile altei persoane prin înșelăciune, este una incertă, adică nu este formulată cu claritate, nu a fost judecat în mod echitabil, fiind încălcate esențial drepturile inculpatului. Or, probele propuse de acuzatorul de stat, sunt dobândite printr-o procedură ilegală cu încălcarea modului de pornire a dosarului penal, în lipsa unei bănuțeli rezonabile și cu încălcarea principiilor, drepturilor și libertăților oferite participanților la procesul penal conform art.6 CEDO, Constituția Republicii Moldova, legea procesuală penală și anume concret – a prevederilor din art.251 alin.(1), (2) și (4) Cod de procedură penală.

2.3 Avocatul Culeac-Reul Natalia în cererea sa de apel a solicitat admiterea apelului, casarea sentinței, rejudecarea cauzei și adoptarea unei noi hotărâri - de achitare a inculpatului Cambur Serghei.

În motivarea apelului apărarea a indicat că:

- partea acuzării nu a prezentat careva probe care ar demonstra prezenta laturii obiective și subiective a componentei infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(5) Cod penal și anume fapta prejudiciabilă de dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune sau abuz de încredere, ca ulterior, în urma examinării acestor probe (care nu se regăsesc în cauza penală), instanța de judecată să ajungă la concluzia de recalificare a acțiunilor inculpatului în baza art.196 alin.(4) Cod penal;

- totodată, acuzatorul de stat nu a prezentat probe concludente, pertinente și veridice, care ar demonstra că, Cambur Serghei avea intenția de a dobândi ilicit suma de 13 000 Euro echivalentul a 215 800 lei;

- în toată această perioadă și până în prezent, cet. Cambur Serghei nu s-a eschivat de obligațiunile asumate în recipisă, numărul de telefon este același, domiciliul nu l-a schimbat, fiind același;

- în ședința de judecată, partea vătămata Colesnic Alexandru a confirmat că, inculpatul i-a propus să achite în rate suma de 13 000 euro, la ce el a refuzat, deoarece voia toată suma deodată. Partea vătămata a mai confirmat că, suma a fost dată cu împrumut lui Cambur Serghei;

- partea vătămata Colesnic Alexandru s-a adresat în ordine civila la 09.09.2011, cererea fiind restituită din motiv că nu a fost achitat integral taxa de stat. La 11.11.2011, a depus o alta cerere de chemare in judecata care la data de 08.04.2013 a fost scoasa de pe rol. La data de 15.10.13, s-a adresat din nou în judecata cu cerere, care la 12.11.2013 i-a fost restituita. La 15.11.2013 s-a adresat cu cerere de chemare in judecata și prin hotărârea din 14 iulie 2014 acțiunea a fost respinsa din motivul omiterii termenului de prescripție. Hotărârea a fost menținută prin decizia CA Chișinău din 09.03.2016;

- partea vătămata Colesnic Alexandru a omis termenul de adresare în ordine civila, ca abia după aceasta, la 12.05.2015 sa se adreseze cu o plângere la procuratura;

- la 12.06.2015, procurorul emite ordonanța de pornire a urmăririi penale unde, fără a-l audia pe cet. Cambur Serghei, se expune asupra faptului dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane prin înșelăciune sau abuz de încredere, în proporții deosebit de mari și nu există vreuna din circumstanțele care exclud urmărirea penală. Deci la 12.06.2015 organul de urmărire penala doar în baza declarațiilor părții vătămate se expune că nu există vreuna din circumstanțele care exclud urmărirea penală;

- în acțiunile lui Cambur Serghei lipsesc elementele infracțiunii, prevăzute de art.196 alin.(4) Cod penal, deoarece relațiile dintre el și partea vătămată în ce privește suma de 13 000 Euro luată cu împrumut și specificată prin recipisă, reprezintă un litigiu de ordin civil;

- vinovăția inculpatului Cambur Serghei în comiterea infracțiunii prevăzute de art.196 alin.(4) Cod penal nu a fost demonstrată, probele prezentate nu demonstrează vina inculpatului în cele incriminate;

- în speță, este prezent un raport juridic cu caracter pur civil;

- prezenta cauză penală urmează a fi încetată și pe motiv că, au fost încălcate prevederile art.63 Cod de procedură penal. Termenul de atribuire lui Cambur Serghei a statutului de bănuît urmează a fi calculat de la 12.06.2015 - data emiterii ordonanței, prin care a fost pornită urmărirea penală. Ulterior, la 06.11.2015 Cambur Serghei a fost recunoscut și audiat în calitate de bănuît însă calitatea de bănuît i-a fost atribuita de către organul de urmărire penala o data cu eliberarea ordonanței de pornire a urmării penale pe persoana Cambur Serghei - la 12.06.2015. Prin ordonanța din 01 februarie 2016, Cambur Serghei a fost pus sub învinuire (f.d.121 vol.1) și la data de 19 iulie 2017 a fost formulat rechizitoriul în privința lui Cambur Serghei. Din redacția dispozitivului ordonanței din 12 iunie 2015, rezultă că organul de urmărire penală chiar din momentul pornirii urmăririi penale i-a atribuit lui Cambur Serghei statutul procesual de bănuît, deoarece a indicat concret încadrarea juridică a infracțiunii și că de această infracțiune este bănuît Cambur Serghei;

- calitatea de bănuît lui Cambur Serghei i-a fost atribuită din momentul pornirii urmăririi penale, adică din 12 iunie 2015 și a expirat (de drept, la 12 septembrie 2015,

dată la care organul de urmărire penală urma în mod obligatoriu și necondiționat să-i înainteze învinuirea lui Cambur Serghei, sau să-l scoată de sub urmărirea penală);

- înaintarea învinuirii a fost efectuată cu depășirea termenului legal, deoarece calitatea de bănuț în privința lui Cambur Serghei expirase de drept la data de 12.09.2015, însă învinuirea i-a fost înaintată doar la data de 01 februarie 2016 și astfel organul de urmărire penală a admis o ingerință în garanțiile prevăzute de art.22 Cod de procedură penală. Scoaterea persoanei de sub urmărirea penală este actul de finalizare în privința acestei persoane a oricăror acțiuni de urmărire penală în legătură cu fapta anterior imputată, la expirarea termenului de 3 luni, de menținere în această calitate;

- relațiile dintre Cambur Serghei și cet. Colesnic Alexandru sunt relații civile și nicidecum acțiunile inculpatului nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii - dovadă fiind recipisa întocmită, suma deja restituită, iar prin audierea părții vătămate Colesnic Alexandru în ședința de judecată a relatat ca acesta a înțeles ca Cambur Serghei nu a avut intenția de dobândire a sumei bănești în mărime de 13 000 Euro.

2.4 Inculpatul Cambur Serghei, în apel a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și adoptarea unei noi hotărâri, de achitare a sa.

3. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 octombrie 2022, a fost respins ca nefondat apelul declarat de procurorul în Procuratura mun. Chișinău, oficiul Centru, Cornici Rodica, admise apelurile declarate de către avocatului Efros Vasile, avocatul Culeac-Reul Natalia și inculpatul Cambur Serghei, casată total sentința și pronunțată o nouă hotărâre, prin care Cambur Serghei și Cumatrenco Iurie, învinuiți în comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(5) Cod penal, au fost achitați din lipsa elementelor infracțiunii.

3.1 În motivarea soluției, analizând și apreciind sistemul de probe acumulate și administrate în cadrul urmăririi penale, prin prisma prevederilor art.101 Cod de procedură penală, instanța de apel concluzionează că, în acțiunile inculpaților nu sunt prezente elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(5) Cod penal.

Rezumând normele de drept în raport cu circumstanțele de fapt, instanța de apel a considerat că, prin probe administrate de organul de urmărire penală nu a fost demonstrată vinovăție inculpaților Cambur Serghei și Cumatrenco Iurie, de comiterea infracțiunii imputate acestuia, or, la caz, se constată lipsa a careva probe ce ar confirmă că inculpații au urmărit scopul dobândirii ilicite, prin abuz de încredere și ducere în eroare, a mijloacelor bănești de la partea vătămată. Pentru existența infracțiunii de escrocherie, este necesar ca partea vătămată să fi fost indusă în eroare și să fi ajuns la o reprezentare greșită a unei situații sau împrejurări, însă, din declarațiile participanților la proces date în ședința instanței de judecată, nu a reieșit că inculpații își dădeau seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, au prevăzut urmările prejudiciabile și au dorit în mod conștient survenirea acestora.

Or, pe parcursul examinării cauzei penale, partea acuzării nu a prezentat careva probe care ar demonstra prezența laturii obiective și subiective a componentei infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(5) Cod penal și anume - fapta prejudiciabilă de dobândire ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune sau abuz de încredere, ca

ulterior instanța de judecată în urma examinării acestor probe (nu se regăesc în cauza penală) a ajuns la concluzia de recalificare a acțiunilor la art.196 alin.(4) Cod penal.

Totodată, instanța de apel a reținut că, acuzatorul de stat nu a prezentat probele concludente, pertinente și veridice care ar demonstra că, Cambur Serghei avea intenția de a dobândi ilicit suma de 13000 euro echivalentul 215 800 lei, or, este de menționat ca cet. Cambur Serghei în toată această perioadă și până în prezent nu s-a eschivat de obligațiunile asumate în recipisă, în toată această perioadă și până în prezent numărul de telefon este același, domiciliul nu și l-a schimbat.

De asemenea, potrivit materialelor din dosar, s-a constatat că, cet. Cambur Serghei într-adevăr deține funcția de fondator și administrator al SRL „Vicril Plus”. În continuare, instanța de apel a reținut că, partea vătămată Colesnic Alexandru s-a adresat în ordine civila la 09 septembrie 2011, cererea fiind restituita din motiv că nu a fost achitat integral taxa de stat.

La 11 noiembrie 2011, a depus o alta cerere de chemare în judecata care la 08.04.2013, cererea a fost scoasa de pe rol.

La data de 15 octombrie 2013, s-a adresat din nou în judecata care la 12 noiembrie 2013, a fost restituită.

La 15 noiembrie 2013, s-a adresat în judecata cu cerere de chemare în judecată și prin hotărârea din 14 iulie 2014, acțiunea a fost respinsa din motivul omiterii termenului de prescripție extinctivă. Hotărârea data a fost menținută prin decizia CA Chișinău din 09 martie 2016 (f.d.176, Vol. I).

Astfel, prin înaintarea acțiunii civile în instanța de judecata cu privire la încasarea sumei, Colesnic Alexandru motivează prin faptul că, la data de 28.07.2008 au încheiat un contract de împrumut cu titlu gratuit cu Cambur Serghei, iar Cumatrenco Iurie este garant, fapt confirmat și prin declarațiile părții vătămate în cadrul ședinței de judecată care a declarat că, „Cumatrenco Iurie s-a oferit să fie garant al așa-numitului „împrumut”, a contrasemnat recipisa întocmită de Cambur Serghei care confirma faptul primirii banilor în sumă de 13 000 euro”.

Respectiv, instanța de apel a reținut că, în acțiunile lui Cambur Serghei și Cumatrenco Iurie lipsesc elementele infracțiunii, prevăzute de art.190 alin.(5) Cod penal, deoarece relațiile dintre Cambur Serghei și partea vătămată în ce privește suma de 13 000 euro a fost luată cu împrumut de către Cambur Serghei, iar Cumatrenco Iurie a semnat recipisa din 28 iulie 2008, ca garant – conținând doar un litigiu de ordin civil.

Acuzatorul de stat nu a prezentat probe care ar demonstra faptul că, încă de la bun început, la data primiri sumei de bani de la cet. Colesnic Andrei, Cambur Serghei a avut intenția de a-i însuși și de a nu-i restitui, ulterior prezentându-i-se deja în calitate de administrator al SRL „Plus”, sau că ar fi știut din start că nu-și va îndeplini angajamentul construcției de clădiri și/s-au construcții ingineresti.

Vis-a-vis de solicitarea avocatului Efros Vasile în interesele inculpatului Cumatrenco Iurie privind constatarea nulității ordonanțelor de recunoaștere în calitate de bănuț din 24 septembrie 2016 și a ordonanței de punere sub învinuire a cet. Cumatrenco Iurie, instanța de apel a reiterat că prin încheierea judecătorului de instrucție a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 12 iunie 2017, a fost respinsă,

plângerea avocatului Efros Vasile, privind anularea ordonanței din 16 decembrie 2016, prin care s-a respins cererea avocatului Efros Vasile, de scoatere de sub urmărire penală și clasarea urmăririi penale; anularea ordonanței din 18 aprilie 2017, prin care s-a respins plângerea avocatului, depusă împotriva ordonanței din 16.12.2016, iar acte confirmative că încheierea a fost atacată cu recurs la Curtea de Apel Chișinău la materialele cauzei nu se regăsesc, încheierea respectivă fiind definitivă și irevocabilă.

La fel, referitor la solicitarea avocatului Culeac-Reul Natalia și a inculpatului Cambur Serghei privind anularea ordonanței de pornire a urmăririi penale emise la 12 iunie 2015, cauza dată a fost pornită în privința unei persoane concrete și anume în privința lui Cambur Serghei, considerând că exista o bănuială rezonabilă că anume dânsul a comis infracțiunea de dobândire ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere. Argumentarea dată nu a fost reținută de instanța de apel, or, pe parcursul urmăririi penale, partea apărării nu a apelat la prevederile art.251 Cod de procedură penală - încălcări care atrag nulitatea actelor procedurale. Nu au contestat acțiunile organelor de urmărire penală la terminarea urmăririi penale, când inculpatul a făcut cunoștință cu materialele dosarului. Prin prisma jurisprudenței CEDO, probele obținute într-un mod ilegal, nu constituie în sine o încălcare a dreptului inculpatului la un proces echitabil - în cazul în care apărarea a avut posibilitate de a contesta autenticitatea lor, dar nu a făcut-o în modul prevăzut de Lege. Faptul dat rezultă și din alin.(2) al articolului nominalizat, care prevede că, constituie încălcare esențială a dispozițiilor prezentului cod, la administrarea probelor, violarea drepturilor și libertăților constituționale ale persoanei.

Totodată, instanța de apel a reținut că, conform prevederilor art.99 alin.(2) Cod de procedură penală, probele administrate se verifică și se apreciază de către organul de urmărire penală sau instanță, iar conform dispoziției art.100 alin.(4) Cod de procedură penală, toate probele administrate vor fi verificate sub toate aspectele, complet și obiectiv. Verificarea probelor constă în analiza probelor administrate, coroborarea lor cu alte probe, administrarea de noi probe și verificarea sursei din care provin probele, în conformitate cu prevederile prezentului cod, prin procedee probatorii respective.

Prin urmare, instanța de apel a conchis că, inculpații Cambur Serghei și Cumatrenco Iurie urmează a fi achitați, or, în acțiunile acestora lipsesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute la art.190 alin.(5) Cod penal.

4. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs de către acuzatorul de stat, procuror în Procuratura de circumscripție Chișinău – Plîngău Alexandru care, indicând temeiul prevăzut la art.427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicită admiterea recursului, casarea deciziei cu remiterea cauzei penale la rejudecare în instanța de apel.

4.1 În motivarea recursului acuzarea indică:

- contrar prevederilor art. 100 și art. 101 Cod de procedură penală, instanța de apel a omis să descrie și să supună aprecierii cumulul de probe ale acuzării. Totodată, la emiterea soluției de achitare, instanța de apel în mod subiectiv s-a bazat doar pe declarațiile inculpaților Cambur Serghei și Cumatrenco Iurie;

- instanța de apel și-a motivat soluția doar prin faptul că, relațiile dintre inculpați și partea vătămată sunt de ordin civil și urmează a fi soluționate în ordinea procedurii

civile, iar toate dubiile care nu pot fi înlăturate, urmează a fi interpretate în favoarea inculpaților;

- instanța de apel nu a efectuat nici o analiză a declarațiilor părții vătămate Colesnic Alexandru, or, declarațiile ultimului au rămas fără nici o apreciere;

- urmează de fi apreciate critic declarațiile inculpatului Cambur Serghei, care a dat depoziții contradictorii față de cele care le-a dat la urmărirea penală;

- pare a fi dubioasă versiunea inculpaților, precum că Moraru Ghenadie nu poate să scrie recipisă pe numele lui Colesnic Alexandru, privind primirea sumei de 13 000 euro, pe motiv că nu este cetățean al Republicii Moldova, însă recipisa în cauză a fost semnată de Cumatrenco Iurie. Acest fapt denotă intenția inculpaților de a comite infracțiunea încriminată și de a însuși suma de 13 000 euro de la Colesnic Alexandru. Or, după cum a declarat inculpatul Cambur Serghei la urmărirea penală, din suma de 13 000 euro, 7 000 euro au fost transmiși lui Cumatrenco Iurie, fapt ce confirmă înțelegerea prealabilă a inculpaților - de a deposeda partea vătămată de mijloacele bănești, iar în schimbul semnăturii pe recipisă, Cumatrenco Iurie a primit suma de 7 000 euro de la Cambur Serghei;

- coautoratul lui Cumatrenco Iurie în comiterea infracțiunii încriminate, se deduce și din declarațiile părții vătămate, care a declarat că, de fiecare dată când discuta cu Cambur Serghei, asista și se implica în discuții și Cumatrenco Iurie, ambii convingând să transmită suma de 13 000 euro pentru presupusa investiție în construcție;

- în instanța de apel, Cumatrenco Iurie a confirmat faptul că, cu toate că a scris recipisă pe numele lui Colesnic Alexandru, referitor la suma de 13 000 euro, în decurs de 2 luni nu putea să-i restituie suma în cauză, iar recipisa a scris-o doar pe motiv că avea încredere în Cambur Serghei;

- instanța de apel, a omis să dea o apreciere declarațiilor contradictorii a inculpaților, or, acestea urmau a fi apreciate critic;

- un alt aspect, care dovedește incontestabil vinovăție inculpaților, este și faptul că inculpații nici nu intenționau să realizeze careva proiecte în domeniul construcției blocurilor locative. Acest fapt se demonstrează prin lipsa actelor, proiectelor, autorizațiilor în construcție, sau a unor contracte, care ar confirma faptul că inculpații intenționează să realizeze proiectul de construcție, despre care i-au povestit lui Colesnic Alexandru. Faptul dat l-au confirmat atât în instanța de fond, cât și în instanța de apel, ambii inculpați, care au declarat că - nu aveau nici cunoscuți la primărie și nici careva acte, contracte, proiecte de construcție, care ar demonstra intenția lor de a construi;

- vinovăție inculpaților este demonstrată și prin declarațiile părții vătămate Colesnic Alexandru, în coraport cu declarațiile martorului Cambur Natalia. Astfel partea vătămată a declarat că a fost convinsă de către Cambur Serghei să-i transmită suma de 13000 euro, prin faptul că în schimbul acestei sume de către soția sa Cambur Natalia îi vor fi transmise 5% din SRL „Vicril Plus”, îi va fi semnată și recipisă, precum și în caz de imposibilitate de restituire va vinde apartamentul procurat de la complexul „Locuințe pentru toți” SA, pe când, din declarațiile lui Cambur Natalia rezultă că încă în anul 2008, adică în anul când Colesnic Alexandru a transmis lui Cambur Serghei

suma de 13000 euro, cele 10% din SRL „Vicril Plus”, erau deja vândute de către Cambur Natalia lui Moraru Ghenadie;

- mai mult, din materialele cauzei penale, rezultă că în anul 2008 deja erau emise actele executorilor judecătorești, referitor la interzicerea efectuării modificărilor în actele de constituire ale SRL „Vicril Plus”, ce denotă faptul că cele 5% din compania sus-indicată, Colesnic Alexandru era în imposibilitate să le înregistreze pe numele său;

- totodată din materialele cauzei penale rezultă că Cambur Serghei niciodată nu a procurat, și nu deține careva acte, precum că ar fi procurat de la complexul „Locuințe pentru toți” SA careva apartamente;

- din declarațiile părții vătămate, rezultă că, după primirea banilor, inculpații se eschivau de a se întâlni cu partea vătămată, din discuțiile telefonice aceștia i-au comunicat că nu-i vor restitui suma indicată în actul învinuirii;

- vinovăția inculpaților și intenția acestora de a însuși prin escrocherie a sumei de 13 000 euro se deduce și din faptul că, conform recipisei scrise de către Cumatrenco Iurii pe numele lui Colesnic Alexandru, ultimul se obliga să restituie suma de 13 000 euro, în decursul a 2 luni. Însă, în anul 2016 deja exista încă litigiul civil între Colesnic Alexandru și Cumatrenco Iurii referitor la suma de 13 000 euro (adică după de 8 ani);

- instanța de apel nu a făcut nici o analiză a probatoriului administrat, bazându-se unilateral doar pe declarațiile inculpaților date la faza de judecare a cauzei, care de altfel sunt contradictorii cu cele date la urmărirea penală, fără să elucideze toate circumstanțele, să i-a în considerație declarațiile părții vătămate Colesnic Alexandru, ale martorului Cambur Natalia și restul probelor, care coroborează între ele, fapt ce denotă că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate de către acuzare în apel, fapt ce echivalează cu nesoluționarea fondului cauzei.

Un alt temei al declarării recursului ordinar, constituie și faptul că decizia instanței de apel este una contradictorie, în pct.16 a deciziei expunându-se asupra altei persoane care nu are tangență cu cauza penală dată.

5. La recursul ordinar declarat, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹ Cod procedură penală, avocatul Culeac-Reul Natalia în numele inculpatului Cambur Serghei a depus referință în care pledează pentru inadmisibilitatea recursului, invocând că, pe parcursul examinării cauzei, partea acuzării nu a prezentat probe care ar demonstra prezența laturii obiective și subiective a componenței de infracțiune prevăzută la art. 190 Cod penal și anume fapta prejudiciabilă de dobândire ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune sau abuz de încredere.

În urma administrării probelor, care au fost cercetate în instanța de judecată, se atestă că, între inculpat și partea vătămată, au existat niște relații civile care urmau a fi soluționate într-un proces civil și nu fac subiectul infracțiunii de escrocherie.

6. *Judecând recursul în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, completul de judecată consideră că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.*

În speță, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor art.422 Cod de procedură penală (redacția Legii nr.246 din 31.07.2023, în vigoare din 01 septembrie 2023) și a declarat recursul în termen.

Totodată, din textul legii menționate, rezultă că, procedura de judecare a recursurilor depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data în vigoare a acestei legi, urmează să fie efectuată conform noilor modificări introduse în prevederile Codului de procedură penală, în vigoare din 01 septembrie 2023.

Potrivit prevederilor art.434 Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța verifică legalitatea hotărârii atacate, prin prisma temeiurilor prevăzute la art.427 Cod de procedură penală.

Potrivit art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, (în vigoare până la modificările introduse prin Legea nr.246 din 31.07.2023), hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, în cazurile stipulate în acest articol.

În această ordine de idei, rațiunea și finalitatea exercitării căii de atac, rezidă în înlăturarea erorilor admise de instanța ierarhic inferioară la etapa precedentă de judecare a cauzei, iar controlul judecătoresc pe care acesta îl declanșează, are un rol preventiv și unul reparator.

Soluția instanței de recurs se fundamentează, în drept, pe prevederile art.435 alin.(1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală (în redacția Legii nr.246 din 31.07.2023, în vigoare din 01 septembrie 2023) - judecând recursul instanță de recurs admite recursul, casează integral hotărârea atacată și dispune rejudecarea de către instanță de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanță de recurs.

Prin urmare, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea erorilor de drept, ce au dus la adoptarea unei hotărâri nefondate, în același timp, verificând dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Din dispozițiile art.414 Cod de procedură penală rezultă că, judecând apelul, instanța de apel este obligată să verifice legalitatea și temeinicia hotărârii atacate - pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricăror probe noi prezentate instanței de apel, să cerceteze suplimentar probele administrate de prima instanță. În vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor. Instanța de apel, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate și administrate la dosar în conformitate cu art.101 Cod de procedură penală.

La chestiunile de drept se referă cele ce țin de următoarele: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual penal sau administrativ au fost corect aplicate și hotărârea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

Relevant este de specificat în acest context că, hotărârea instanței de apel, potrivit art.417 alin.(1) pct. 8) Cod de procedură penală, trebuie să cuprindă, printre altele, temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, deși sunt obligatorii, la judecarea cauzei în apel, aceste prevederi legale nu au fost respectate întocmai, iar erorile admise nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs.

Reieșind din sumarul recursului declarat instanța de recurs reține că, acuzatorul de stat invocă temei de casare a deciziei instanței de apel prevederile art.427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală (în vigoare până la modificările introduse prin Legea nr.246 din 31.07.2023) și anume că: *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivului sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția adoptată.*

La acest capitol, completul de judecată menționează că, hotărârile pronunțate de către instanțele ierarhic inferioare trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, pentru a permite instanței superioare de a verifica corespunderea cu Legea - a hotărârii pronunțate. Necesită a se avea în vedere că, nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea insuficientă sau motivarea în termeni generali și vagi, reprezintă motiv de casare. Nemotivarea ca o omisiune esențială apare astfel ca un viciu de procedură.

Din analiza textuală a recursului declarat rezultă că, bazându-se pe temeiul de recurs prevăzut de art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, procurorul critică decizia instanței de apel de achitare a lui Cambur Serghei și Cumatrenco Iurie învinuiți în comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(5) Cod penal invocând că, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și că, în rezultatul evaluării incorecte și selective a probelor administrate la caz, instanța de apel nu a ținut cont și nu a analizat totalitatea probelor prin prisma art.101 Cod de procedură penală, care demonstrează vinovăția inculpaților Cambur Serghei și Cumatrenco Iurie în comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(5) Cod penal și respectiv eronat a dedus că, în acțiunile inculpaților lipsesc elementele constitutive ale componenței de infracțiune prevăzute de art.190 alin.(5) Cod penal.

Analizând textul deciziei contestate, în raport cu argumentele acuzatorului de stat din recursul declarat, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, instanța de apel nu și-a motivat soluția adoptată în conformitate cu dispozițiile legale și nu a analizat totalitatea probelor prin prisma art. 101 Cod de procedură penală și care în opinia acestuia au importanță în cauză, prin ce a admis eroarea de drept prevăzută de art. 427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală.

Astfel, verificând asupra principiului respectării normelor de drept procesuale menționate, completul de judecată constată că, Cambur Serghei și Cumatrenco Iurie au fost învinuiți de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(5) Cod penal.

Prima instanță a adoptat sentința, prin care acțiunile inculpaților au fost recalificate la art.196 alin.(4) Cod penal.

Nefiind de acord cu soluția adoptată de către prima instanță, procurorul și avocatul Efros Vasile în numele inculpatului Cumatrenco Iurie, avocatul Culeac-Reul Natalia în numele inculpatului Cambur Serghei și inculpatul Cambur Serghei au declarat apeluri.

La rândul său, judecând cauza, instanța de apel a adoptat o soluție prin care a respins apelul procurorului și a admis apelurile declarate de către apărare, a casat sentința, a rejudecat cauza și a pronunțat o nouă hotărâre, prin care inculpații Cambur Serghei și Cumatrenco Iurie învinuiți în comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(5) Cod penal au fost achitați, din lipsa elementelor infracțiunii.

Verificând criticile expuse în recursul declarat, în raport cu actele cauzei, instanța de recurs constată că, la judecarea apelului, instanța de apel nu a dat răspuns la toate motivele esențiale invocate. Or, potrivit art.414 alin.(5) Cod de procedură penală, instanța de apel, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Instanța de recurs a statuat asupra acestor concluzii în urma analizei hotărârii judecătorești contestate, în raport cu motivele invocate de către acuzatorul de stat în apelul declarat și anume: *„instanța nu a luat în considerare recipisă din 28.07.2008 prin care Cambur Serghei se obligă să restituie suma de 13 000 euro lui Colesnic Alexandru până la 20.09.2008 și recipisa din 28.07.2008 prin care Cumatrenco Iurie se obligă în calitate de garant pentru datoria de 13 000 euro față de Colesnic Alexandru, disc CD -R descifrările telefonice între Colesnic Alexandru și Prohnițchii Iurii, care confirmă faptul că, Cambur Serghei nu are de unde și nici dorință nu are să - restituie datoria, precum și discuția dintre Colesnic Alexandru și Cambur Serghei, acordul de colaborare și propunerea de colaborare dintre „Vierii Plus” SRL și „Onur Construction” LTD, procesul verbal de confruntare dintre partea vătămată Colesnic și Cambur Serghei, extrasul CIS, încheierea executorului judecătorec, răspunsul interpol potrivit căruia compania „Onur Construction” LTD nu este înregistrată în fișierele Turciei, procesul verbal de ridicare, contractul de vânzare cumpărare potrivit căruia Cunașco Natalia a vândut lui Colesnic Alexandru 5 % din partea socială a SRL „Vierii Plus”, extrasul din registrul de stat a „Vicril Plus” SRL, certificat CÎS nr. 1 al părții sociale din 04.07.2008, procesul verbal al adunării generale a asociaților „Vierii Plus” SRL, confirmare frontiera, răspunsul poliției judecătorești Botanica, încheierea executorului nr.2-203/08 din 28.01.2008, încheiere de aplicare a măsurii preventive, răspunsul organului cadastral, titlu executoriu, hotărârea de încasare, contractul de antrepriză”.*

Totodată, completul de judecată a Curții Supreme de Justiție atestă că, în motivarea soluției adoptate, instanța de apel a constatat că, *„analizând și apreciind sistemul de acte și documente acumulate și administrate în cadrul urmăririi penale prin prisma prevederilor art.101 Cod de procedură penală, nu se constată că, în acțiunile inculpaților sunt prezente elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(5) Cod penal”.*

După cum se observă din partea descriptivă a deciziei atacate, instanța de apel a redat conținutul declarațiilor inculpaților, a părții vătămate și ale martorului, a indicat probele scrise ce au fost administrate, a expus elementele componenței de escrocherie, concluzionând în cele din urmă că, *„prin probe administrate de organul de urmărire*

penală nu a fost demonstrată vinovăția inculpaților Cambur Serghei și Cumatrenco Iurie, de comiterea infracțiunii imputate acestora, or, la caz, se constată lipsa a careva probe ce ar confirma că inculpații au urmărit scopul dobândirii ilicite, prin abuz de încredere și ducere în eroare, a mijloacelor bănești de la partea vătămată”. Or, pentru existența infracțiunii de escrocherie este necesar ca partea vătămată să fi fost indusă în eroare și să fi ajuns la o reprezentare greșită a unei situații sau împrejurări, iar, din declarațiile participanților la proces date în ședința instanței de judecată, nu a reieșit că inculpații își dădeau seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, a prevăzut urmările ei prejudiciabile sub forma prejudiciului patrimonial efectiv în dauna părții vătămate și a dorit în mod conștient survenirea acestora și anume să însușească bunurile părții vătămate”.

În acest sens instanța de recurs menționează că, judecând apelul, instanța de apel nu a efectuat nici o analiză a declarațiilor părții vătămate Colesnic Alexandru potrivit căroră - „a fost convins de către Cambur Serghei să-i transmită suma de 13 000 euro, prin faptul că în schimbul acestei sume de către soția sa Cambur Natalia îi vor fi transmise 5% din SRL „Vicril Plus”, îi va fi semnată și recipisă, precum și în caz de imposibilitate de restituire va vinde apartamentul procurat de la complexul „Locuințe pentru toți” SA, și că de fiecare dată când discuta cu Cambur Serghei, asista și se implica în discuții și Cumatrenco Iurie, ambii convingându-l să transmită pentru presupusa investiție în construcția blocului locativ, suma de 13 000 euro”.

Totodată, au rămas fără apreciere și declarațiile martorului Cambur Natalia care a declarat că, „încă în anul 2008, adică în anul când Colesnic Alexandru a transmis lui Cambur Serghei suma de 13 000 euro, cele 10% din SRL „Vicril Plus”, erau deja vândute de către Cambur Natalia lui Moraru Ghenadie”.

În contextul celor expuse în decizia contestată, instanța de recurs relevă că, instanța de apel fără a cerceta declarațiile inculpaților în coroborare cu declarațiile părții vătămate Colesnic Alexandru, declarațiile martorului Cambur Natalia și restul probatoriului administrat conform prevederilor art.101 Cod de procedură penală, a admis și a apreciat prioritar numai declarațiile inculpaților Cambur Serghei și Cumatrenco Iurie, care și au fost puse la baza hotărârii de achitare în privința acestora, fără a evalua celelalte probe și fără a efectua o analiză a acestora, cu aprecierea fiecărei probe în parte, cu expunerea asupra admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe, ignorând totalmente probele administrate la caz. Într-o hotărâre este necesar nu numai de a reda declarațiile participanților la proces, dar și de a expune esența acestor depoziții și legătura lor cu conținutul altor probe, care în ansamblu confirmă sau infirmă o circumstanță pe cauză, de a argumenta de ce unele probe sunt admise, iar altele respinse.

Astfel, completul de judecată conchide că, la judecarea cauzei instanța de apel era obligată să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, să verifice și să aprecieze conform art.101 Cod de procedură penală, fiecare probă din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării și să constate dacă acțiunile comise de inculpați întrunesc sau nu elementele infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(5) Cod penal.

La fel, instanța de apel nu a dat apreciere declarațiilor inculpatului Cambur Serghei date în calitate de învinuit, potrivit căroră „după ce a primit banii de la Colesnic Alexandru în sumă de 13 000 euro, i-a dat lui Cumatrenco Iurie suma de 7 000 euro, deoarece ultimul avea o datorie, pe care a achitat-o”. Fiind audiat în prima instanță, a declarat că, „Cumatrenco Iurie nu are nici o atribuție referitor la banii primiți de la Colesnic Alexandru, iar din suma primită de la Colesnic Alexandru, nu i-a transmis lui Cumatrenco Iurie nici o parte din bani”.

De asemenea instanța de apel nu a dat apreciere declarațiilor lui Cumatrenco Iurie în instanța de apel, care a confirmat faptul că, cu toate că a scris recipisa pe numele lui Colesnic Alexandru, referitor la suma de 13 000 euro, ultimul a confirmat că în decurs de 2 luni nu putea să-i restituie suma în cauză, iar recipisa a scris-o doar pe motiv că avea încredere în Cambur Serghei.

Un alt aspect asupra căruia instanța de apel a omis să se expună în soluția de achitare a inculpaților Cambur Serghei și Cumatrenco Iurie, este lipsa actelor, proiectelor, autorizațiilor în construcție, sau a cărorva contracte, care ar confirma faptul că inculpații intenționau să realizeze proiectul de construcție despre care i-au povestit părții vătămate Colesnic Alexandru.

Or, faptul lipsei unor astfel de intenții, potrivit părții acuzării, se confirmă atât în instanța de fond, cât și în instanța de apel, ambii inculpați declarând că, nu aveau nici cunoscuți la primărie și nici careva acte, contracte, proiecte de construcție, care ar demonstra intenția lor de a construi un bloc locativ.

Totodată, completul de judecată atestă că, în motivarea soluției de achitare a inculpaților, instanța de apel a menționat că - „acuzatorul de stat nu a prezentat probele concludente, pertinente și veridice care ar demonstra că, Cambur Serghei avea intenția de a dobândi ilicit suma de 13000 euro echivalentul 215 800 lei, or, este de menționat ca cet. Cambur Serghei în toată această perioadă și până în prezent nu s-a eschivat de obligațiunile asumate în recipisă, în toată această perioadă și până în prezent numărul de telefon este același, în toată această perioadă și până în prezent domiciliul nu și l-a schimbat fiind același”. Or, din declarațiile părții vătămate, rezultă că, după primirea banilor, inculpații se eschivau de a se întâlni cu partea vătămată, iar în discuțiile telefonice, ultimii i-au comunicat că nu-i vor restitui suma indicată în actul învinuirii.

La analiza hotărârii contestate, este necesar de apreciat și faptul că, instanța de apel a lăsat fără apreciere recipisa scrisă de către Cumatrenco Iurii pe numele lui Colesnic Alexandru, în care ultimul se obliga să restituie suma de 13 000 euro, în decursul a 2 luni, pe când, în anul 2016 exista deja încă un litigiu civil între Colesnic Alexandru și Cumatrenco Iurii, referitor la suma de 13 000 euro.

Astfel, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează că, ignorând un cumul de probe administrate la dosar, instanța de apel a supus aprecierilor doar declarațiile inculpaților Cumatrenco Iurii și Colesnic Alexandru, fără a cerceta și a da o analiză în cumul tuturor probelor administrate, neelucidând faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei penale.

Rezumând cele menționate, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că, instanța de apel nu a pătruns în esența problemei de fapt și de drept, fiind

prezentă discrepanța între cele reținute de instanță de apel și conținutul real al probelor, ignorarea unor aspecte evidente, ce au succedat pronunțarea unei soluții nemotivate.

La judecarea în ordine de apel a cauzei penale, instanța de apel urma să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate și conform prevederilor art.101 Cod de procedură penală - să aprecieze, fiecare probă din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării și în concluziile sale să motiveze admiterea unor probe sau respingerea altora (art.394 alin.(1) pct. 2) Cod de procedură penală).

Contrar acestor stricte prevederi legale, instanța de apel a apreciat selectiv probele, fără să le evalueze pe fiecare în parte, ulterior pe toate în cumul și să se expună asupra admisibilității sau inadmisibilității probelor, expunând temeiul respectiv și argumentând clar concluziile, în decizia adoptată.

Din considerentele expuse, decizia instanței de apel în cauza dată, este afectată de insuficiență și contradicții în partea motivării soluției adoptate, ceea ce este incident cazului de casare invocat în speță și prevăzut de art.427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, iar erorile admise de către instanța de apel nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs, deoarece instanța de recurs nu este abilitată cu atribuții de a judeca cauza și a se pronunța asupra legalității sentinței, substituind instanța care a judecat apelul cu încălcarea prevederilor procesuale-penale.

În asemenea condiții, instanța de recurs conchide de a admite recursul ordinar declarat la caz, a casa total decizia instanței de apel, cu remiterea cauzei la rejudecare, în instanța de apel.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art.436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia: să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra motivelor esențiale invocate în cererile de apel; să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, să verifice și să aprecieze profund probele administrate și examinate în instanță în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea o evaluare convenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date; să-și argumenteze clar concluziile în decizia adoptată

Respectiv, în caz de adoptare a unei concluzii de vinovăție sau nevinovăție a inculpaților, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica unitară în acest domeniu, precum și de practica relevantă a CtEDO – instanța de apel urmează să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art.417 Cod de procedură penală.

13. În conformitate cu art. art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

DECIDE:

Admite recursul ordinar declarat de către acuzatorul de stat, procuror în Procuratura de circumscripție Chișinău – Plîngău Alexandru, casează total decizia

Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 octombrie 2022, în cauza penală privind-i pe *Cambur Serghei xxxxx și Cumatrenco Iurie xxxxx*, și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă căilor de atac.

Președinte

Talpă Boris

Judecători

Țurcan Anatolie

Daguța Sergiu

Eremciuc Ghenadie

Mânăscută Igor